

Број 11, септембар 2024.

PUTEVIMA
HUMANOSTI

Terra Travel podržava
Udruženje žrtava nasilja HAJR

Часопис ХАЈР

Часопис хуманитарне организације ХАЈР
који се бави људским правима са акцентом
на сваком облику насиља

УДРУЖЕЊЕ ХАЈР

Оснивач и председница Хајрија Рамадани +381 64 482 95 99, uznhajr@gmail.com

Управни одбор: Кале Кнежевић, Љубица Савић, Жељка Остојић, Хајрија Рамадани, Емина Јовић

Назорни одбор: Снежана Живановић, Кадира Џенановић, Милица Ашћерић

Почасни чланови: Мина Костић, Тамара Ђурић, Милица Дабовић, Светлана Китић, Небојша Глишић, Вања Булић, Ева Рас
(наш први почасни члан био је проф. др Јован Марић који, на жалост, није више међу нама)

Секретаријат: uznhajrsekretarijat@gmail.com и uznhajr1@gmail.com

Записничар: uznhajrdocument@gmail.com

ТИМОВИ УДРУЖЕЊА ХАЈР

Координатор свих тимова: Хајрија Рамадани uznhajr1@gmail.com

Правни тим: координатор адвокат Снежана Живановић uznhajrpravnitim1@gmail.com

Културни тим: координатор Емина Радевска Хилић uznhajrkulturnitim@gmail.com

Креативни тим: координатор Емилија Јаковљевић uznhajrkreativneindustrije@gmail.com

Заменик координатора Креативног тима: Јелена Радловић uznhajrkreativneindustrije@gmail.com

Дечији тим: координатор Ана Стојановић uznhajrdecijitim@gmail.com

Омладински тим: координатор Ива Цветановић uznhajromladinskitim@gmail.com

Пензионерски тим: координатор Риста Ристовски uznhajrpenzionerskitim@gmail.com

Дијаспора тим: координатор Јелена Васиљевић uznhajrdijaspora@gmail.com

Психолошки тим: uznhajrpsiholoskitim@gmail.com

Тим за безбедност: uznhajrbezbednost@gmail.com

Медија тим: uznhajrpress@gmail.com

Пројектни тим: uznhajrprojekti@gmail.com

Главни и одговорни уредник Часописа Хајр: Хајрија Рамадани

Заменик уредника: Марина Митрић

Редакција часописа: Хајрија Рамадани, Марина Митрић, Шпејтим Сојева, Милица Ашћерић, Ана Стојановић

Лектура: Милица Ашћерић

Дизајн и техничка припрема: Марина Митрић

Насл.страна: фото Карим Амирал, дизајн Марина Митрић и Хајрија Рамадани

ISSN 2737-9698=Хајр;

CIP Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд

COBISS.SR-ID 19683081 УДК 343.8

Тираж 500 примерака. Излази тромесечно

Штампарија Радункић, Београд

КАНЦЕЛАРИЈЕ У СРБИЈИ

БЕОГРАД: оснивач и председник Хајрија Рамадани, Обилићев венац бр. 4, uznhajr@gmail.com +381 64 48 29 599

ШИД uznhajrsid@gmail.com

АРАНЂЕЛОВАЦ uznhajrarandjelovac@gmail.com

ТРСТЕНИК uznhajrtrstenik@gmail.com

ВРЊАЧКА БАЊА uznhajrvrnjackabanja@gmail.com

НИШ uznhajrnis@gmail.com

ЛАЈКОВАЦ uznhajrlajkovac@gmail.com

КАНЦЕЛАРИЈЕ У РЕГИОНУ

САРАЈЕВО uznhajrsarajevo@gmail.com

КАНЦЕЛАРИЈЕ У ДИЈАСПОРИ

ШВАЈЦАРСКА uznhajrch@gmail.com

Banca Intesa: 160-0000000534433-90

Девизни рачун: 160-0054000045546-35

Ибан (IBAN): RS35160005400004554635

SWIFT: DBDBRSBG

ПРОНАЂИТЕ НАС НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

www.uznhajr.org/

[_hajrudruzenje/](https://www.instagram.com/_hajrudruzenje/)

Udruženje Žrtava Nasilja HAJR

Udruženje žrtava nasilja HAJR MEDIA

ДА ЖИВОТ СВИМА БУДЕ ЛЕП

Из године у годину нека борба нас чека. Ове године се као и претходних залажемо за достојанствени живот жртава насиља у жељи да подигнемо свест о важности превенције. Насиље није случајност оно се догађа и погађа многе животе, било младе, било старе, жене и мушкарце, образоване и необразоване,

фото Карим Амирал

богате и сиромашне... нико није имун и не постоји писано правило, а дешава нам се и наш задатак је да га спречимо. Основни циљ је да се сачувају животи а жртве оснаже и омогући им се нормалан и достојанствен живот након претрпљених болова, траума и немилих последица које наше друштво нажалост врло често и не види. Зато постоји Удружење жртава насиља „Хајр”, на челу са председницом Хајријом Рамадани, које помаже апсолутно свим жтвама и које броји више стотина чланова спремних да се залажу за исту идеју – ДРУШТВО БЕЗ НАСИЉА са нултим прагом толернције према свим облицима и врстама насиља!

Најосетљивија категорија су породице и деца, зато је наша иницијатива да се оформи алиментациони фонд у сарадњи са државом, другим институцијама и организацијама, од великог значаја за економску сигурност и безбедност детета које не сме да испашта због нарушених односа својих родитеља. Одрасли, па и деца, осећају се беспомоћно и незаштићено када им се ускрати право на достојанствен живот који подразумева економску стабилност, социјалну заштиту, лекарску помоћ и услуге, право на основно образовање, чисту гардеробу и здраве оброке за нормалан раст и развој... Наравно списак је много дужи, али нека ово буде база, основа, без које не можемо да досегнемо далеко у неку бољу будућност коју треба да граде можда баш ова деца. Зато, хајде да не окрећемо главу од проблема и да се заједничким снагама изборимо за срећније детињство свих малишана, промовишемо позитивне и здраве друштвене вредности, јер живот треба свима да буде леп!

С поштовањем,
Милица Ашћерић

Иницијатива за заштиту права деце

АЛИМЕНТАЦИОНИ ФОНД

Потпиши и ти!

Ми, чланови Удружења жртава насиља „Хајр”, покрећемо снажну иницијативу за заштиту права деце. Већ од 2013. године, спомиње се потреба за реализацијом алиментационог фонда који би омогућио деци да остварују своја основна права – право на одрастање, образовање и развој. Деца не смеју бити кажњена због неспособности државе да их адекватно заштити.

Позивамо све грађане, невладине организације, институције и надлежне органе да се заједно удружимо у подршци деци која су, према законима, највише заштићена, али у пракси немају никакву заштиту. Држава је дужна да ради у најбољем интересу детета, а ако она није способна да то учини, на нама је да подигнемо глас и затражимо промене.

фото Карим Амирал

Циљеви наше иницијативе су:

Усвајање и реализација алиментационог фонда

– Фонд који ће обезбедити финансијску подршку деци чији родитељи нису у стању да испуне своје обавезе

Побољшање система заштите деце

– Осигурање да сва деца имају приступ образовању, здравственој заштити и сигурном окружењу за раст и развој

Подизање свести јавности

– Едукација грађана о правима деце и важности њихове заштите

Унапређење законске регулативе

– Увођење и имплементација закона који ће боље штитити децу од свих облика насиља и занемаривања

Ова иницијатива је корак ка стварању друштва у којем свако дете има прилику за сретан и сигуран живот. Деца су наша будућност и наша највећа одговорност. Стога, хајде да заједно радимо на томе да им обезбедимо светлију будућност.

Удружење „Хајр” вас позива да се придружите нашој иницијативи и заједно допринесемо бољем сутра за сву децу. На сваком „Хајр” догађају прикупљају се потписи.

НАШЕ АКТИВНОСТИ

Састанак са британском организацијом „Добра вест за све”

Састанак са британском организацијом „Добра вест за све”, одржали смо 1. јула у проторијама Удружења ХАЈР. Хајрија Рамадани представила је УЖН „Хајр”, представили су се потом наши Тимови, а кратко излагање имали су и наши сарадници – судија Сања Буква из Асоцијације жена судија и Зоран Радовановић, некадашњи члан Удружења „Хајр”, жртва вршњачког насиља, а сада успешан млади пословни човек и правник, спољни сарадник Удружења. Представили су се потом чланови британске организације, њих деветоро, а након радног дела уследио је коктел и дружење. Британски гости донели су на поклон „Нови завет и псалме” и часопис „Нада”.

ПОНОВНО РАЂАЊЕ Свечано отварање канцеларије Културног тима УЖН „ХАЈР”

Дана 7. јула 2024. године од 18.00 сати Хајрија Рамадани, председница Удружења жртава насиља „ХАЈР“, у просторијама Удружења, угостила је чланове Шпејтим Сојева Солета, Милицу Ашћерић, Ирену Ђурић, Милену Екарт Трнинић – Стојановић (Културни тим), Ану Стојановић (Дечји тим), Ристу Ристовски (Пензионерски тим) и присутне госте Маријану Дојчиновић (Rotary клуб), Мају Белегишанин

(проф. српске књижевности и песникиња), Милијану Ивановић (песникиња), Биљану Михајловић (песникиња из Швајцарске / Дијаспора тим), Ваљбону Сојева (љубитељ културе) и девојчицу Мају (кћерка Милице Ашћерић) - поводом симболичног догађаја, свечаног поновног отварања канцеларије Тима за културу нашег Удружења.

Добродошлицу свима је најпре пожелео уредник у Културном тиму Шпејтим Сојева Соле и укратко присутне упознао са основним активностима и циљем наведеног Тима, који

настоји да кроз хуманитарне књижевне сусрете и објављивањем зборника књижевних радова „Покушај да ходаш у мојим ципелама“ – члановима, корисницима, афирмисаним и неафирмисаним писцима пружи прилику да истражу свој уметнички таленат. И објављивањем „Часописа ХАЈР“ четири пута годишње – активности Удружења (у писаној форми и сликама) су доступне јавности. Соле је истакао и како су писана реч и донације од велике важности и значајне за помоћ жртвама у борби против насиља.

Милица Ашћерић, заменица уредника Културног тима поздравила је присутне и укратко их упознала са својим радом на Зборнику књижевних радова 2, наводећи како је важно да сви они који се баве писањем, узму учешће у креирању једног оваквог изузетног и аутентичног литерарног дела, јер на тај начин Удружењу дају значајан допринос, подршку као и инспирацију за сва даља деловања у спречавању насиља кроз разне друштвено-одговорне активности. Милица је навела да је Зборник у ком је Соле

главни и одговорни уредник, а она уредница издања, лекторка и рецензенткиња ускоро завршен и да ће убрзо угледати светлост дана на радост свих који су били ангажовани у изради истог. Истакла је да је њен посао на овој књизи захтеван, али да истински ужива читајући најразличитије радове пуне емоција, мудрости и искрених порука које аутори шаљу читаоцима, те да вредност ових издања није само у прикупљању донација већ имају и културолошки значај којим бројна прозно-поетска остварења неће остати необјављена, заташкана и заборављена.

Предсеница УЖН „Хајр” Хајрија Рамадани, такође, поздравила је присутне и упознала их је са радом Удружења и активностима радних тимова. Она је похвалила досадашњи рад актуелног Културног тима и његове чланове, који несебичним залагањем и ангажовањем одвајају своје време у циљу што бољег функционисања Тима и целокупног Удружења. Након што је Соле предложио отварање канцеларије, председница је позвала присутне и приступила симболчном чину поновног отварања канцеларије.

Присутни гости су у канцеларији имали прилику да разгледају инвентар, предмете, библиотеку, слике Културног тима и књижевних сусрета одржаних током 2024. године у Новом Саду, Крагујевцу, Јагодини, Аранђеловцу, Панчеву, Баваништу и Црепаји. Гости су изразили дивљење и одушевљење уређивањем канцеларије и подршком јавне личности у културном животу – Вање Булића, који је примећен на сликама, а почасни је члан нашег Удружења и део је стручног тима. Потом су уследели – закуска, пријатно дружење и конструктивна размена мишљења о даљим активностима и евентуалним будућим сарадњама.

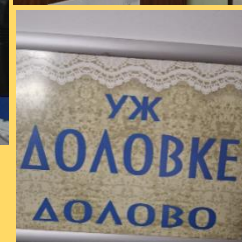
Текст и одабир фотографија:
Шпејтим Сојева Соле

Хуманитарни књижевни сусрет у Долову „ПОКУШАЈ ДА ХОДАШ У МОЈИМ ЦИПЕЛАМА”

Дана 15. 7. 2024. године у 18.30 часова у просторијама Дома културе „25. мај” у Долову, Удружење жртава насиља „Хајр” одржало је књижевно вече и дружење под називом „Покушај да ходаш у мојим ципелама”.

Књижевно вече отворио је

Мирослав Првуљ, директор Дома културе, који је представницима Удружења жртава насиља „Хајр” пожелео добродошлицу и поздравио присутне – представнице Удружења жена „Доловке”, представнике Удружења пензионера

из Долова и песникиње из Панчева, које су чланице Књижевног клуба „Прота Васа Живковић“. Сви присутни су својим доласком увеличали овај леп догађај. Председница Удружења жртава насиља „Хајр“ Хајрија Рамадани поздравила је присутне и навела колико је важно да се културним ангажманом доприноси у спречавању насиља и истакла колико је корисно иницирати што више оваквих окупљања, где уметници могу да рецитују своје стихове, а код грађана да се пробуде свест и савест о друштвено одговорном деловању.

Координатор Тима за културу УЖН

ХАЈР Емина Хилић упознала је присутне са радом Тима, указујући да се основни циљеви Удружења реализују организовањем хуманитарних књижевних сусрета, прикупљањем књижевних радова и објављивањем зборника „Покушај да ходаш у мојим ципелама“ (који се издаје једном годишње), као и обавештавање јавности о активностима Удружења преко „Часописа ХАЈР“ (који се издаје

четири пута годишње). Након тога, изрецитовала је стихове своје песме. Потом је на видео-биму приказан спот песме „Пролећни бехари“ у извођењу кантаутора Зорана Јовановића, из групе „Слободни стругари“, за који је сценарио написала др Зорица Младеновић, а који је реализован уз помоћ Дома културе „25.

мај” из Долова. Затим је Шпејтим Сојева Соле прочитао истоимену песму из своје збирке песама „Кроз време” и обавестио присутне да текст није био наручен већ је др Драгица Ужарева приликом лекторисања предложила да се песма певуши, што је

и урађено и снимљено је у ЦД формату. Мирослав Првуљ није скривао одушевљење, јер је поносан што се у споту виде лепоте Долова. Иначе, Соле је почасни грађанин Долова. Соле је, том приликом истакао и како је ганут овом изјавом директора Дома културе и да мештане Долова свим срцем сматра својим суграђанима. Након тога, Соле, као уредник, присутне је упознао са публикацијом у припреми – Зборником 2 „Покушај да ходаш у мојим ципелама”, који излази из штампе у септембру, као и са организационим плановима будућих хуманитарних књижевних сурета. Чланица Културног тима Ирена Ђурић поздравила је присутне уз осврт на борбу против насиља и након тога је изрецитовала стихове и отпевала духовну соло песму, а коју иначе изводи са Црквеним хором у Панчеву, чија је чланица.

У другом делу програма песникиње Галина Вуксановић, Бранка Петров, Снежана Хамзић и Биљана Видовић, које су чланице Књижевног клуба „Прота Васа Живковић” из Панчева, говориле су своје стихове. У међувремену, Филип Марковић из Долова, својим прелепим гласом и свирањем на гитари забављао је организаторе и госте песмама Црвене јабуке, Петра Граша и бенда Галија: „Има нешто од срца до срца”, „Ако те питају” и „Дигни руку”.

По завршетку културно-уметничке вечери приказан је још један спот који је, такође, реализован уз помоћ Дома културе „Долово”, у коме Зоран Јовановић из групе „Слободни стругари” изводи песму „Вино из Долова”. Потом је уследио коктел и дружење, где су присутни имали прилику да пробају пецива која су спремили чланице Удружења жена из Долова.

Представници Удружења жртава насиља „Хајр” били су одушевлени дочеком и врхунском организацијом овог сусрета и могле су се чути само речи хвале.

Текст и одабир фотографија: Шпејтим Сојева Соле

Хуманитарни књижевни сусрет у Лајковцу „ПОКУШАЈ ДА ХОДАШ У МОЈИМ ЦИПЕЛАМА”

У сарадњи са УЖН ХАЈР Библиотека „Радован Бели Марковић“ је, у оквиру манифестације „Дани Лајковца“, у Завичајном конаку организовала, у форми округлог стола, хуманитарни књижевни сусрет и представљање зборника поезије „Покушај да ходаш у мојим ципелама“ у издању Удружења ХАЈР. Снежана Шкорић, директорка Библиотеке „Радован Бели Марковић“ посебно је истакла значај повезивања установа културе и цивилног друштва, што потврђује и овај догађај.

Учесници су били председница Удружења ХАЈР и песници Удружења, којима су се придружиле и две локалне песникиње.

Учешћем у програму подршку жртвама насиља пружио је и познати текстописац, композитор и музичар Чедомир Рајчић – Чеда Чворак. Представници Културног тима, једног од 13 активних тимова Удружења ХАЈР, аутори књижевних радова објављених у Зборнику: координатор Тима Емина Хилић, Шпејтим Сојева Соле главни уредник Тима, чланица Тима Ирена Ђурић и локалне песникиње Радославка Лазић и Драгана Андрић представили су своје стваралаштво.

Својим присуством и представљањем свог књижевног стваралаштва, програм је свесрдно подржао и познати текстописац, композитор, музичар и пријатељ Удружења ХАЈР – Чеда Чворак.

Хајрија Рамадани је нагласила да се Удружење ХАЈР бори против насиља свим средствима, а посебно васпитањем, културом, здрављем, образовањем, спортом, па и лепотом, и позвала је све присутне и све субјекте у локалној заједници да се прикључе остварењу важног заједничког циља – борби

против насиља и помоћи жртвама насиља. Управо са тим циљем уприличено је представљање зборника књижевних радова под симболичним насловом „Покушај да ходаш у мојим ципелама“ и „Часописа ХАЈР“ који излази периодично (тримесечно). Најављен је и нови Зборник 2, који ће у септембру бити представљен у Београду.

Програм је имао хуманитарни карактер, па су посетиоци куповином „Часописа ХАЈР“ заправо донирали средства Удружењу. А и библиотека је овога пута постала богатија за примерке „Часописа ХАЈР“ и занимљиве Чедине књиге.

Присутни су имали и могућност да својим потписом подрже актуелну „Петицију за оснивање државног Алиментационог фонда“, што је већина и учинила.

**Текст: Снежана Билић,
фотографије: Дарен Миливојевић
(преузето од Библиотеке „Радован Бели
Марковић“ у Лајковцу)**

И Емина Хилић координатор Културног тима УЖН ХАЈР поделила је са нама утиске из

Лајковца: „Иде Миле Лајковачком пругом“, песма која нас асоцира на крајњи циљ наше дестинације. Тог, веома топлог 19. јула 2024. смо за непуних сат времена стигли као Тим за културу Удружења жртава насиља са нашом председницом Хајријом Рамадани. Закорачили смо у „Дане Лајковца“ и обрели се у Завичајном конаку, једној од двеју прелепих белих зграда које припадају библиотеци „Радован Бели Марковић“. Осетио се тај дух лепог гостопримства и зналачког говорништва младе директорке ове установе Снежане Шкорић и њеног сарадника, господина Дарена. Стихови које смо казивала промовишући први зборник радова „Покушај да ходаш у мојим ципелама“, биће заувек урезани испод сводова ових зидина. Подршку су нам пружиле и две ауторке из зборника, песникиње из Лајковца. Наша храбра председница Хајрија Рамадани је и овог пута рушила све баријере говорећи о чињеничном стању присутности насиља над жртвама и оснаживању појединаца у друштву из којег треба искоренити свако зло. Као познато лице на јавној сцени, текстописац, композитор, певач, књижевник Чедомир Рајачић, познатији као Чеда Чворак, изненадио нас је дивном причом из свог романа „Видела сам Бога“ и стиховима својих песама.

Хуманитарно књижевно вече у Центру за културу „Влада Дивљан“ у Београду Представљен други Зборник радова „ПОКУШАЈ ДА ХОДАШ У МОЈИМ ЦИПЕЛАМА”

У Центру за културу „Влада Дивљан“ одржано је хуманитарно књижевно вече и промоција другог зборника радова „Покушај да ходаш у мојим ципелама”, у издању УЗН „Хајр”. Овим зборником радова Удружење жртава насиља „Хајр”, како истичу на културан начин писаном речју боре се против свих врста и облика насиља. Сматрају, а и статистика указује, да су „жене најчешће жртве, док породица страда а деца испаштају”.

Зборник радова окупио је 87 аутора, афирмисаних и неафирмисаних писаца. Бројне жртве насиља узеле су, такође, учешће и дале свој допринос са јасном поруком да жртва не сме да се стиди, јер није крива. „Рука подршке увек постоји, а некада је довољна и та једна пружена рука да нас спаси”, истакла је Хајрија Рамадани, председница удружења, у обраћању присутнима.

Зборник књижевних радова Покушај да ходаш у мојим ципелама од велике важности и значаја је за Удружење жртава насиља Хајр, њихове чланове и кориснике. Основни циљ овог Зборника је да се истакне важност борбе против породичног насиља, и свих врста на-

сиља, као и да кроз писану реч дижемо заједно глас у жељи и нади да се сачувају недужни животи жртава. Овај Зборник није само књижевно дело него и тестамент храбрости и лични отисак оних који својим поетским и прозним стиховима гласно изговарају: Стоп насиљу! Читаоцима и љубитељима писане речи, песмама и прозним делима у овом јединственом Зборнику, поручујемо да није лако ходати у ципелама оних који су трпели било какво насиље. У овом издању писана реч је снага отпора против насиља. Она са собом носи снажну и јасну поруку упућену читаоцима која се свакако може тумачити на различите начине, али један је сигуран – Насиље је недопустиво!, поручују нам песници и прозаисти - пише Шпејтим Сојева Соле, у уводној речи.

Посебно сам уживала читајући песме, али било је ту и прича из којих се и те како црпе мудрост, а зборник су зачинили и довитљиви афоризми... Морам признати да су ми аутори приредили један неочекивани вртлог емоција. Заљубила сам се у овај Зборник и није ме срамота да се баш тако и изразим, јер сам на једном месту индиректно упознала толико сјајних људи, које сам још боље могла да сагледам кроз њихово литерарно дело и који су ме убедили да не треба да бринемо докле год овим светом корачају неке предивне уметничко-песничке душе без бојазни од истине. Аутори су освешћени, разборити, храбри чланови овог друштва, али и лојални лепоти своје душе од које, по свему судећи, не могу и не желе да одустану. То је заиста дивно и то се осећа у сваком написаном ретку који су поделили са нама - навела је Милица Ашћерић, уредница издања.

Пише: Милица Ашћерић / (текст: преузет са портала „Blic.rs”)

Активности Дечијег и Омладинског тима „ХАЈР”

(Припремила: Ана Стојановић, координатор Дечијег тима УЖН ХАЈР)

Посета Јагодини 25. августа

Дана 25. августа 2024. деца и остали чланови Удружења посетила су град Јагодину и провела предиван дан обилазећи неколико знаменитости и атракција. Удружење жртава насиља „ХАЈР” било је гост Центра за социјални рад „Јагодина”. Радо смо се одазвали позиву директорке ЦЗСР „Јагодина”.

Уживали смо у Аква парку, обишли Музеј воштаних фигура и лепо се опустили поред водопада.

Лепо смо дочекани, а сусрет смо искористили и за радне разговоре и договоре о даљој сарадњи.

Прва дестинација био је Аква парк, где су деца уживала у бројним базенима, тобоганима и воденим атракцијама. Ово је била прилика за освежење и забаву, а деца су се са радошћу укључила у све активности. Посебно су била одушевљена великим тобоганима и таласима у базену, а на лицима им се могао видети осмех и задовољство.

фото Карим Амирал

фото Карим Амирал

Након Аква парка, деца су посетила Музеј воштаних фигура, где су имала прилику да се упознају са познатим личностима из историје, културе, спорта и забаве. Сви су били импресионирани колико реалистично фигуре изгледају и са великим интересовањем слушали су

приче о људима које представљају. Музеј је био едукативан део путовања, где су деца могла да прошире своје знање на забаван начин.

Последња тачка њихове посете били су прелепи водопади у Јагодини.

Окружени природом, деца су уживала у шетњи и прелепом погледу на водопаде. Ова дестинација им је омогућила да се

опусте, удахну свеж ваздух и уживају у природним лепотама.

фото Карим Амирал

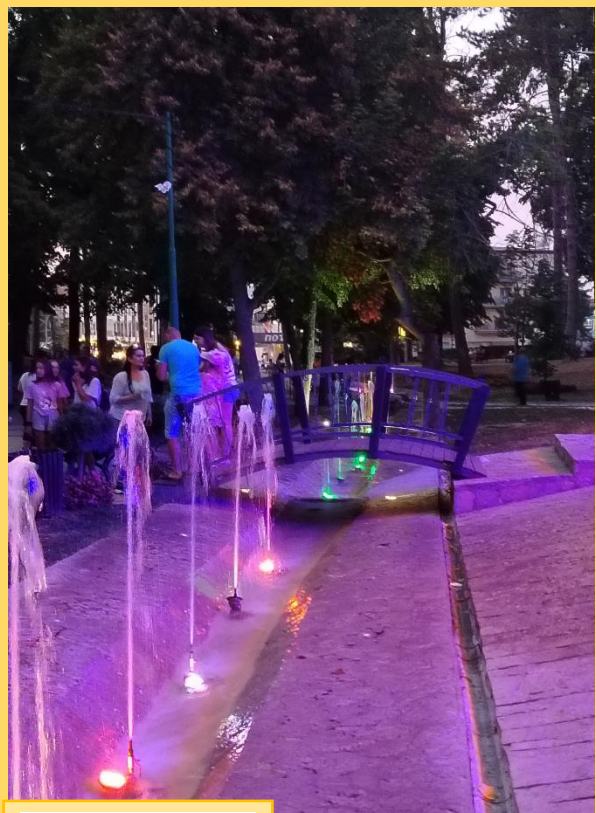
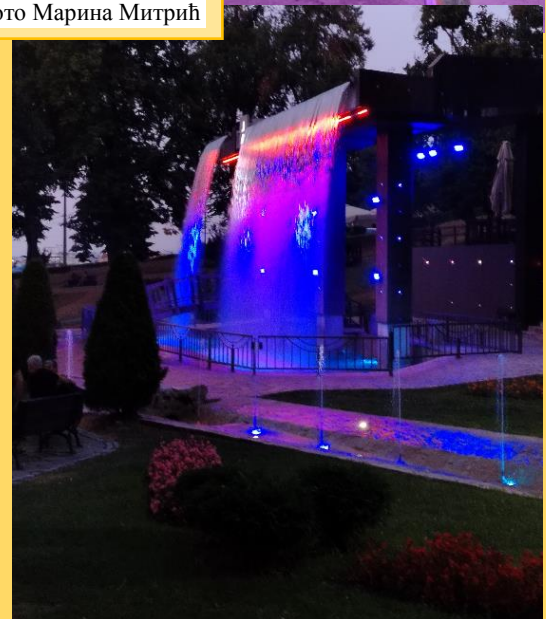

фото Марина Митрић

Ова посета била је изузетно успешна и вратили смо се кући са пуно лепих утисака и успомена. Активности су биле добро организоване и пружиле су деци прилику да се забаве, науче нешто ново и уживају у дану испуњеном различитим садржајима. Наше Удружење изражава захвалност свим организаторима који су омогућили ову посету.

Активности Дечијег и Омладинског тима „ХАЈР“

(Текст припремила: Ана Стојановић, координатор Дечијег тима УЖН ХАЈР,
фотографије: Карим Амирал)

СПОРТОМ ПРОТИВ НАСИЉА (излет у Етно село Ла Салаш 7.септембра)

Први део програма био је посвећен изложби дечјих

радова које су сами припремили. Радови су били разнолики и креативни, а сви присутни су могли да се диве њиховој маштовитости и труду. Одржана је и продаја „Часописа ХАЈР“ и књиге „Смејуљци“ ауторке Милице Ашћерић, која је изазвала велико интересовање међу посетиоцима. Овај део програма омогућио је деци да покажу своје таленте, а уједно је био и прилика да се подржи рад Удружења.

Познати дечји аниматор Пеђолино и деца из Удружења организовали су едукативну радионицу о безбедном понашању. Кроз игру и интерактивне активности, деца су научила важне лекције о томе како да се понашају у различитим ситуацијама и како да буду сигурни у свакодневном животу. Радионица је била веома поучна и забавна, а деца су са великим интересовањем учествовала у свим активностима.

Након радионице, деца су имала прилику да обиђу салаш и упознају се са животињама које тамо живе. Провели су време у друштву домаћих животиња, што је за многе од њих био посебан доживљај. Ово искуство им је омогућило да се упознају са животом на селу и да се повежу са природом.

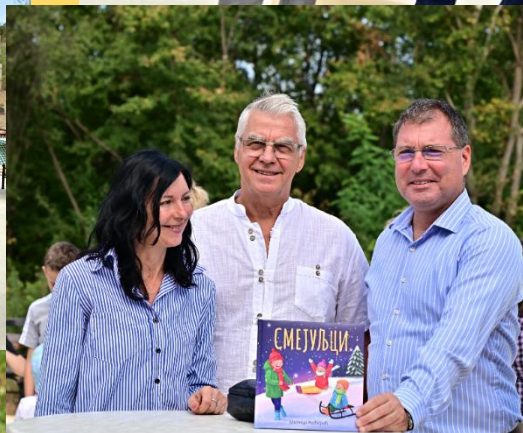

фото Карим Амирал

Интервју са ...

Сузаном Манчић

УЖН ХАЈР: Да ли је истина да сте већ пола века присутни на сцени, на телевизији и у *show* бизнису?

Сузана Манчић: Да, истина је. Још пред крај гимназије почела сам да се бавим музиком, певањем, у групи *Траг*. Били смо запажени, снимили плочу, синглицу са песмом „Граде мој”, посвећеној Београду. Снимали смо многе омладинске емисије, учествовали на фестивалима, било је то дивно време безбрижне младости. После неког времена сам се одвојила и започела солистичку каријеру на Фестивалу младих у Суботици. Запазили су ме на телевизији Београд, где сам учествовала у најгледанијим емисијама *show* програма, водила извлачење *Лото* бројева, водила недељно поподне, јутарњи будилник, снимила неколико филмских комедија, обишла планету са турнејама и свугде носила књиге правног факултета. Напутовале се по целом свету, завршила права! Певала за три председника – за Тита, за Слобу и за Тадића. Снимала

фото Јадран Лазић

неколико ТВ серија, најпознатија је *Село гори...* и, када сам избројала године.... Схватила сам да је време за пензију.

УЖН ХАЈР:

Па за вас пензије нема, радите „Блиц дан” на Блиц телевизији?

Сузана Манчић: У праву сте! Мени је суђено да радим, али ја и волим свој посао. Убеђена сам да рад одржава и дух и тело, нема опуштања. Било је периода када нисам имала стални ангажман, па написах две сасвим солидне и забавне књиге „Неукротно срце” и „Као да сам сањала”. Све чега сам се латила, пролазило је добро. *Блиц дан* је за мене једна нова форма и нови изазов. А изазови ми пријају и стимулишу ме да будем боља.

УЖН ХАЈР:

У тако богатој, бурној и успешној каријери било је успона и падова. Дали сте добијали непристојне понуде?

Сузана Манчић: Добро питање. Непристојне понуде чекале су ме иза сваког ћошка, али изградила сам интегритет сама. Борила се сама и била сам свесна своје моћи. И, нисам се дала!

УЖН ХАЈР:

Порука женама за крај?

Сузана Манчић: Драге жене, образујте се, напредујте, учите, остварујте своју зараду.

Финансијска независност даје једно самопоштовање и могућност избора

Волите, рађајте децу и од свих захтевајте поштовање, јер на жени кућа стоји.

И не заборавите –
**када му рука пође да вас удари,
то је крај!**

Ставите тачку и наставите даље.
Живот може бити јако леп. Од нас зависи.
Ми чинимо ствари могућим.

Разговор водила: Хајрија Рамадани

фото Карим Амирал

ИНТЕРВЈУ СА ЖРТВОМ НАСИЉА Т. Т.

УЖН ХАЈР: Како сте сазнали за Удружење жртава насиља „Хајр“?

Т. Т.: Сазнала сам преко медија, тачније преко емисије „После ручка” на „Хепи” телевизији, где је гостовала председница Удружења Хајрија Рамадани. Такође ме је препоручила и моја колегиница са посла, јер је њена снаја, која је била жртва насиља, била задовољна услугама Удружења.

УЖН ХАЈР: Због чега сте се јавили Удружењу „Хајр“?

Т. Т.: Јер сам изгубила поверење у правосудне институције које су задужене за решавање таквих проблема. Сматрам да треба да буду ефикаснији у превенцији насиља.

УЖН ХАЈР: Колико дуго трпите насиље?

Т. Т.: Насиље трпим око 15 година, које се дешавало с времена на време од стране мог ванбрачног партнера са којим сам живела, почевши од психичког до физичког насиља.

УЖН ХАЈР: Шта је било узрок када се насиље догодило први пут?

Т. Т.: Први пут сам трпела физичко насиље, један шамар, а потом је узео моју главу рукама и њом је ударао о зид. Узрок свега тога је било његово алкохолосано стање, без повода и разлога. Онда се то

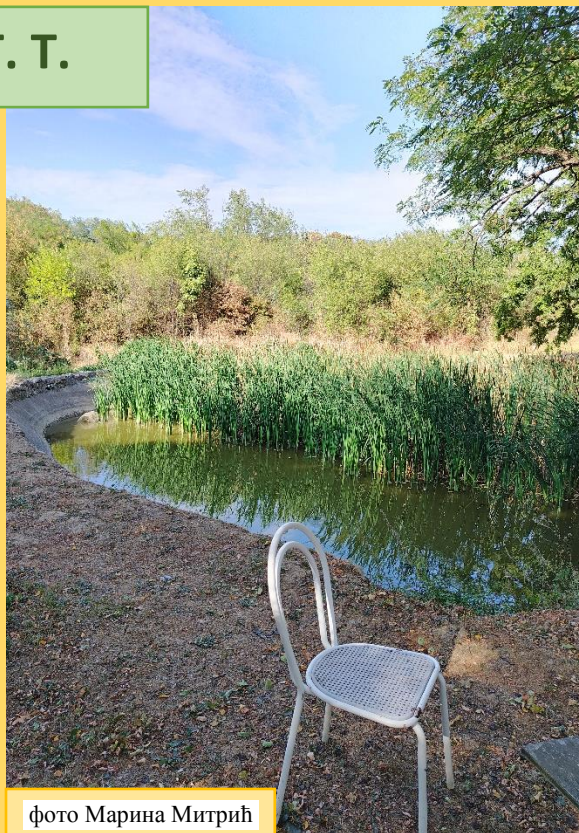

фото Марина Митрић

наставило и – додајем да је ме је тукао и када сам била трудна.

УЖН ХАЈР: Да ли је било економског насиља?

Т. Т.: Углавном сам ја била у радном односу, а он је од мене тражио да му се обезбеде цигаре и алкохол... што сам морала, јер ако навестим да нема новца, он би кренуо најпре психичким, а онда физичким насиљем, а потом би рекао – *Да си то на време набавила, не би било батина.*

УЖН ХАЈР: Колико деце имате?

Т. Т.: Двоје деце. Ћерку и сина.

УЖН ХАЈР: Реците нам, да ли је вршио насиље пред децом?

Т. Т.: Углавном, да. Није обраћао пажњу да ли су деца присутна или нису.

УЖН ХАЈР: Да ли је вршио насиље над осталим члановима породице и над вашом децом?

Т. Т.: Први пут је без повода и разлога више пута ударио ћерку када је имала пет година. Једном, када је ћерка схватила шта се дешава, јер је кренуо на мене – раширила је руке да би ме одбранила. Мој син који је имао три године, тог тренутка схватио је шта се дешава и реаговао тако што му се обратио речима – *Немој да вичеш на маму, немој да бијеш маму!* У том тренутку он је престао са физичким нападом.

УЖН ХАЈР: Када сте први пут звали полицију и да ли је полиција адекватно реаговала?

фото Марина Митрић

Т. Т.: Први пут сам звала када је моја ћерка имала три године. Полиција је адекватно реаговала и задовољна сам. Полиција ме је саслушала, узела изјаву коју сам и потписала. Полиција је у договору са тужилаштвом поднела кривичну пријаву.

УЖН ХАЈР: Која је то институција чијим радом нисте задовољни када сте пријавили полицији прво насиље?

Т. Т.: Нисам задовољна тужилаштвом, јер није задржан више од 48 сати и није му уручена забрана приласка као и мера удаљења.

УЖН ХАЈР: Шта се десило након тога?

Т. Т.: Ја сам била са ћерком код моје мајке три месеца... Он ме је контактирао и на неки начин убедио да се променио и да ће све бити како треба... Ја сам отишла у тужилаштво и изјавила да не желим да се придружим кривичном гоњењу, те је и тужилаштво одустало од гоњења. Ја сам се вратила кући и наставила да живим са њим. Недуго после тога, поново се наставља насиље, и психичко и физичко. После годину и по дана, пријављујем поново, где поново одустајем од гоњења... Након две године, без повода и разлога, нашу ћерку удара више пута у разне делове тела и гађа је предметима који су му били при руци у кући. Позвала сам полицију, која адекватно реагује и одводе га. Овог пута је цела процедура завршена, он је задржан и судском одлуком осуђен на затворску казну.

УЖН ХАЈР: Због чега нисте задовољни реакцијом правосудног система?

Т. Т.: Јер није осуђен адекватно по закону – већ казном од годину дана.

УЖН ХАЈР: Да ли сте у контакту са њим?

Т. Т.: Углавном да, јер након одслужене казне зове и пита за децу, а и поново ме убеђује да се променио и да не пије и не дрогира се.

УЖН ХАЈР: Да ли ћете можда да му опростите?

Т. Т.: Овог пута, изричито НЕ, јер сам схватила да се неће променити.

фото Марина Митрић

УЖН ХАЈР: Да ли деца желе да га контактирају?

Т. Т.: Не желе... и често кажу да ће тата поново да удара маму.

УЖН ХАЈР: Шта очекујете од нашег Удружења?

Т. Т.: Да ме раузмете, и да имам на кога да се ослоним када ми је тешко, да имам нормалан живот... И не бих волела да ме осуде због тога што сам се пар пута вратила насилнику, јер сам заиста веровала да ће се променити.

УЖН ХАЈР: Да ли га се сада плашите?

Т. Т.: Да.

УЖН ХАЈР: Да ли жене и друге жртве треба да пријаве насилника и да ли треба да му опросте након одслужене казне?

Т. Т.: Мој одговор је НЕ, јер насилник је непоправљив. Ако сам ја погрешила – извукла сам поуку и препоручујем жртвама насиља да то не раде. Треба први пут одмах да реагују адекватно. И – ако нису задовољне реакцијом институција и ако им треба подршка – нек се обрате Удружењу жртава насиља „Хајр” и нека знају да нису сами.

УЖН ХАЈР: Да ли имате још нешто да додате?

Т. Т.: Не, само се захваљујем што сте ми омогућили да изнесем све ово и да се чује и мој глас против насиља.

УЖН ХАЈР: Хвала Вам на разговору.

**Разговор водио: Шпејтим Сојева Соле
Фотографије: Марина Митрић**

Интервју са теологом

Муном Јусуфспахић

*Муна Јусуфспахић је
виши стручњак за
исламске науке и
председница Удружења
„Креативна актив
жена“*

УЖН ХАЈР: Добро вече и хвала вам што сте пристали на овај разговор. За почетак, можете ли нам рећи како видите улогу жена у савременом друштву са теолошке перспективе?

Теолог М.Ј.: Из теолошке перспективе, улога жена у савременом друштву је једнако важна и вредна као и улога мушкараца. Све велике религије наглашавају једнакост душа пред Богом, без обзира на пол. У савременом контексту, то значи да жене имају право и одговорност да доприносе друштву у свим сферама – од породице до професионалног живота, укључујући и верске заједнице. Важно је препознати да жене имају јединствене дарове и перспективе које могу обогатити наше разумевање духовности и друштвених питања.

УЖН ХАЈР: Како бисте описали еволуцију улоге жена у религијским заједницама током последњих деценија?

Теолог М.Ј.: Током последњих деценија, видели смо значајан напредак у улози жена у многим религијским заједницама. Све више верских традиција преиспитује традиционалне интерпретације светих текстова и пракси које су ограничавале улогу жена. Видимо више жена на лидерским позицијама у верским институцијама, као свештенице, рабинке или

имамице у неким заједницама. Такође, жене све више доприносе теолошким дискусијама и интерпретацијама, доносећи нове перспективе. Међутим, овај процес није униформан и варира међу различитим религијама и културама. Још увек постоје изазови, али тренд је генерално позитиван.

УЖН ХАЈР: Многи критичари тврде да религијске традиције често ограничавају права жена. Како бисте одговорили на такве критике?

Теолог М.Ј.: Те критике су разумљиве и у неким случајевима оправдане. Историјски гледано, многе религијске традиције су заиста ограничавале права жена. Међутим, важно је разликовати основне верске принципе од културолошких интерпретација које су често биле под утицајем патријархалних друштава. Суштина већине религија промовише једнакост и правду. Данас, многи теолози и верски лидери раде на реинтерпретацији светих текстова и традиција на начин који афирмише једнакост жена. Критике треба схватити као позив на дијалог и реформу, а не као напад на религију саму по себи.

УЖН ХАЈР: Како различите религије приступају питању равноправности полова и да ли видите напредак у том погледу?

Теолог М.Ј.: Различите религије имају различите приступе овом питању, али генерално видимо позитиван тренд. У хришћанству, многе деноминације сада ординирају жене као свештенице. У јудаизму, посебно у реформским и конзервативним струјама, жене могу бити рабини. Ислам има дугу традицију учених жена, а данас видимо више жена у улогама верских учитељица и лидерки у неким муслиманским заједницама. У хиндуизму и будизму, жене преузимају важне духовне и лидерске улоге. Напредак је евидентан, али није униформан. Важно је наставити дијалог и рад на овом питању у свим верским традицијама.

УЖН ХАЈР: Која је улога образовања у оснаживању жена унутар религијских заједница?

Теолог М.Ј.: Образовање игра кључну улогу у оснаживању жена унутар религијских заједница. Прво, оно омогућава женама да саме тумаче свете текстове и традиције, дајући им глас у теолошким дискусијама. Друго, образовање помаже женама да препознају и супротставе се дискриминаторним праксама које немају утемељење у верским учењима. Треће, оно пружа женама вештине и знања потребна за лидерске позиције у верским заједницама. Коначно, образовање помаже у ширењу свести о важности родне равноправности међу свим члановима верске заједнице.

УЖН ХАЈР: Како модерне теолошке интерпретације утичу на положај жена у верским институцијама?

Теолог М.Ј.: Модерне теолошке интерпретације имају значајан утицај на побољшање положаја жена у верским институцијама. Оне често преиспитују традиционална тумачења која су ограничавала улоге жена, фокусирајући се на суштинске поруке светих текстова о једнакости и правди. Ове интерпретације отварају простор за веће учешће жена у верским обредима, лидерству и доношењу одлука. Оне такође помажу у редефинисању концепата као што су свештенство, ауторитет и духовност на начине који су инклузивнији према женама. Резултат је постепена, али значајна промена у многим верским институцијама.

УЖН ХАЈР: На који начин верске заједнице могу допринети борби против насиља над женама и промоцији родне равноправности?

Теолог М.Ј.: Верске заједнице имају значајну улогу у борби против насиља над женама и промоцији родне равноправности. Прво, оне могу јасно осудити све облике насиља над женама као супротне верским учењима. Друго, могу едуковати своје чланове о равноправности полова и важности поштовања жена. Треће, верске заједнице могу пружити подршку жртвама насиља кроз саветовалишта и склоништа. Четврто, могу промовисати позитивне modele мушко-женских односа заснованих на узајамном поштовању.

Коначно, верски лидери могу заговарати за законе и политике које штите права жена и промовишу родну равноправност у ширем друштву.

УЖН ХАЈР: Молим Вас, можете ли нам рећи нешто више о себи, неки детаљ из Ваше личне биографије?

Муна Јусуфспахић: У срцу Београда, на размеђу Истока и Запада, започела је моја животна прича. Рођена сам у породици која је у себи носила древну мудрост египатских пирамида и топлу гостољубивост босанских авлија. Наш дом био је живи мозаик култура, место где су се сусретале цивилизације, стварајући јединствено наслеђе које сам упијала свим чулима. Моје детињство било је обасјано љубављу према писаној речи. Још пре него што сам научила да читам, књиге су ме привлачиле попут магнета. Странице испуњене причама биле су мој први прозор у свет маште и знања. Отац, мудри учитељ живота, усадио ми је непроцењиву лекцију - да је учење доживотно путовање, а не одредиште. Младост ме је одвела у Сарајево, град на размеђу светова, где сам у исламској школи, јединственој на Балкану, стекла темеље свог формалног образовања. Но, жеђ за знањем одвела ме је даље, преко мора, до древног Каира. На престижном Ал-Азхару, под сводовима вековне мудрости, мој ум и душа су процветали. Тамо сам спознала јединство у различитости, спријатељавши се са људима из свих крајева света. Љубав ме је спојила са човеком чије је срце куцало у ритму две земље – Египта и Либије. Наш брак био је мост између култура, а наша путовања прилика за дубље разумевање света. Посебно ме је очарала Либија - земља где се пустињски песак љуби са Медитераном. У тишини пустиње, под звезданим небом, доживела сам епифанију о својој маленкости пред величанственошћу универзума. Благословена сам мајчинством, најплеменитијом улогом коју живот може подарити жени.

Моја два детета су моји најдрагоценији дијаманти, брушени љубављу и образовањем. Кроз њих сам изнова открила свет, учећи да је мајчинска љубав најмоћнија сила промене у друштву. Животни пут ме је поново довео у родни Београд, овог пута са мисијом. Оснивањем удружења "Креативна актив жена" и радом у београдској медреси, настојим да будем мост разумевања, карика која спаја различитости. Верујем да је наша дужност да будемо светионици знања и разумевања у често узбурканом мору незнања и предрасуда. Мој живот је попут књиге исписане на различитим језицима, са поглављима која се простиру од Балкана до Блиског истока. Свака страница је лекција о љубави, разумевању и важности образовања. Кроз своје активности – предавања, трибине и дружења – тежим да градим мостове међу људима, верујући да је у разноликости наша највећа снага. Ова животна прича није само моја – она је део веће таписерије људског искуства. Она говори о моћи образовања да трансформише, о снази културе да обогати, и о неопходности дијалога да повеже. Док настављам своје путовање, надам се да ћу инспирисати друге да цене своје корене, да шире крила знања и да граде мостове разумевања у нашем сложенom, али предивном свету.

Разговор водила: Хајрија Рамадани

ЗАШТО ДОНИРАТИ УДРУЖЕЊУ ХАЈР

**ЗАТО ШТО... ЋЕТЕ БАШ ВИ
СПАСИТИ СЛЕДЕЋУ ЖРТВУ.
ЗАТО ШТО... ТИМЕ БАШ ВИ ОМОГУЋАВАТЕ
ОДРЖАВАЊЕ ГРУПНИХ ТЕРАПИЈА
ГДЕ СЕ ДЕЛЕ САВЕТИ И ДАЈЕ ПОДРШКА
ЖРТВАМА НАСИЉА.**

**ЗАТО ШТО... ТИМЕ БАШ ВИ ПОДСТИЧЕТЕ ВЕЋУ
СИГУРНОСТ ЖЕНА У СРБИЈИ.**

**ЗАТО ШТО... ТИМЕ БАШ ВИ ОМОГУЋАВАТЕ
НЕДУЖНОЈ ДЕЦИ ОДЕЋУ, ХРАНУ И ШКОЛСКИ
ПРИБОР.**

**ЗАТО ШТО... ТИМЕ БАШ ВИ ДАЈЕТЕ ЖРТВАМА
МОГУЋНОСТ ЗАПОСЛЕЊА.**

**ЗАТО ШТО... ТИМЕ ДАЈЕТЕ ЉУДИМА ПРАВО
ИЗБОРА... А ТО ЗАСЛУЖУЈЕМО СВИ!**

ЗАТО ШТО... СТЕ БАШ ВИ ОДГОВОРНИ И ХУМАНИ.

ДИНАРСКИ РАЧУН 160-0000000534433-90

ДЕВИЗНИ РАЧУН: 160-0054000045546-35

Ибан (IBAN): RS35160005400004554635

SWIFT: DBDBRSBG

ТЕЛ.: +381 64 482 95 99

E-MAIL: uznhajr@gmail.com

www.uznhajr.org

ПРОНАЂИТЕ НАС НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

www.uznhajr.org/

Udruženje Žrtava Nasilja HAJR

[@_hajrudruzenje_ /](https://www.instagram.com/_hajrudruzenje_/)

Udruženje žrtava nasilja HAJR MEDIA

СПЕЦИЈАЛНА ЗАХВАЛНИЦА

**Представљамо нашег
донатора:
агенцију TERRA TRAVEL**

TERRA TRAVEL

ХВАЛА!

info@terratravel.rs

+381648026680

БРЗО, СИГУРНО, ПОУЗДАНО
ДЕЖУРНИ ТЕЛ. 0-24: +38164 802-66-80

САМИ БИРАТЕ ДЕСТИНАЦИЈУ, ВРЕМЕ, САТНИЦУ
И БРОЈ ПУТНИКА (ОД 5 ДО 52)
НАЈБОЉИ МИНИБУС И АУТОБУСКИ ПРЕВОЗ
(СРБИЈА, МАЂАРСКА, СЛОВЕНИЈА, ХРВАТСКА, ГРЧКА, ИТАЛИЈА,
СЛОВАЧКА, АУСТРИЈА...)

TERRA TRAVEL ❤ НАЈЛЕПШЕ ХВАЛА

СПЕЦИЈАЛНА ЗАХВАЛНИЦА

У СУСРЕТ САЈМУ КЊИГА

Специјална захвалница Београдском сајму, великом донатору Удружења ХАЈР, који нам већ две године за редом омогућава представљање наших издања током Сајма књига.

Простор у хали 4 (штанг 4039) добили смо и током овогодишњег Сајма књига од 19. до 27. октобра 2024.

**БЕОГРАДСКИ
САЈАМ**

**МЕСТО ГДЕ ИДЕЈЕ
ПОВЕЗУЈУ ЉУДЕ**

ЗАШТО ДОНИРАТИ УДРУЖЕЊУ ХАЈР?

**ЗАТО... ШТО ЋЕТЕ БАШ ВИ
СПАСИТИ СЛЕДЕЋУ ЖРТВУ.
ЗАТО... ШТО ТИМЕ БАШ ВИ ОМОГУЋАВАТЕ
ОДРЖАВАЊЕ ГРУПНИХ ТЕРАПИЈА
ГДЕ СЕ ДЕЛЕ САВЕТИ И ДАЈЕ ПОДРШКА
ЖРТВАМА НАСИЉА.**

**ЗАТО... ШТО ТИМЕ БАШ ВИ ПОДСТИЧЕТЕ ВЕЋУ
СИГУРНОСТ ЖЕНА У СРБИЈИ.
ЗАТО... ШТО ТИМЕ БАШ ВИ ОМОГУЋАВАТЕ
НЕДУЖНОЈ ДЕЦИ ОДЕЋУ, ХРАНУ И ШКОЛСКИ
ПРИБОР.**

**ЗАТО... ШТО ТИМЕ БАШ ВИ ДАЈЕТЕ ЖРТВАМА
МОГУЋНОСТ ЗАПОСЛЕЊА.
ЗАТО... ШТО ТИМЕ ДАЈЕТЕ ЉУДИМА ПРАВО
ИЗБОРА... А ТО ЗАСЛУЖУЈЕМО СВИ!
ЗАТО... ШТО СТЕ БАШ ВИ ОДГОВОРНИ И ХУМАНИ.**

ДИНАРСКИ РАЧУН 160-0000000534433-90

ДЕВИЗНИ РАЧУН: 160-0054000045546-35

Ибан (IBAN): RS35160005400004554635

SWIFT: DBDBRSBG

ТЕЛ.: +381 64 482 95 99

E-MAIL: uznhajr@gmail.com

www.uznhajr.org

ПРОНАЂИТЕ НАС НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

www.uznhajr.org/

Udruženje Žrtava Nasilja HAJR

[_hajrudruzenje_ /](https://www.instagram.com/_hajrudruzenje_/)

Udruženje žrtava nasilja HAJR MEDIA